

**Măsuri financiare și fiscale acordate pentru
protejarea pieței locurilor de muncă
în contextul pandemiei COVID-19**

Documentare și sinteză: Vlad Drăguș, consultant parlamentar

Lucrarea poate fi accesată direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă

* Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților

Cuprins

Introducere.....	2
Austria.....	5
Belgia.....	6
Cehia.....	7
Danemarca.....	8
Franta.....	9
Germania.....	10
Irlanda.....	11
Italia.....	12
Norvegia.....	13
Olanda.....	14
Polonia.....	15
Regatul Unit.....	17
Spania.....	18
Ungaria.....	23

INTRODUCERE

La începutul anului 2020 majoritatea statelor lumii a fost afectată de pandemia COVID-19, lucru care pentru prima dată în secolul 21 a determinat guvernele statelor să ia decizii de reducere a activității sociale și economice. Cu toate că la momentul redactării acestui material este dificil a se da o prognoză realistă asupra impactului acestor măsuri, Banca Mondială a prognozat o stagnare a economiei mondiale cu până la 3 procente față de anul precedent.¹

Având în perspectivă aceste prognoze negative dar și situația răspândirii COVID-19, agenții economici au adoptat un comportament de tip preventiv, lucru care a rezultat în reduceri de cheltuieli, inclusiv cele cu resursa umană. Pentru a răspunde la acest fapt, statele au elaborat o serie de politici de ajutor economic orientate atât către angajatori dar și către angajați, cu scopul foarte clar de a gestiona cât mai protectiv piața muncii.

Acest material își propune să centralizeze și analizeze principalele măsuri adoptate de statele Uniunii Europene și a Spațiului Economic European în acest sens, cu precădere pe măsurile de ajutor de șomaj tehnic și conservare a locurilor de muncă.

Măsuri luate la nivelul României

Până la data de 1 aprilie Guvernul României a acționat în repetate rânduri pentru a proteja piața locurilor de muncă. Una dintre cele mai intense teme abordate a fost cea a ajutorului pentru șomaj tehnic care ar urma să fie acordat de către guvern pentru angajatori.

Art. 52 alin. (1) lit.c) din legea nr. 53/2003 – Codul muncii, contractul individual de muncă poate fi suspendat din inițiativa angajatorului *“în cazul întreruperii sau reducerii temporare a activității, fără încetarea raportului de muncă, pentru motive economice, tehnologice, structurale sau similare”*.

Angajatorul nu poate solicita angajatului/angajaților să presteze munca în perioada șomajului tehnic.

Angajatul se poate întoarce la programul de lucru doar dacă angajatorul dispune reînceperea activității, moment în care măsura suspendării unilaterale a contractului individual de muncă încetează.

Măsura va exista până la posibilitatea reluării activității economice a angajatorului, deoarece codul muncii nu prevede o perioadă maximă pentru plasarea angajaților în șomaj tehnic.² Art. 53 vine în completare: (1) Pe durata reducerii și/sau a întreruperii temporare a activității, salariații implicați în activitatea redusă sau întreruptă, care nu mai desfășoară activitate, beneficiază de o indemnizație, plătită din fondul de salarii, ce nu

¹A se vedea raportul Băncii Mondiale pe anul 2020, disponibil la:

<https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects> și studiile care l-au urmat

²<https://legestart.ro/procedura-privind-acordarea-somajului-tehnic-exemplu-de-calcul/> accesat 19.03.2020

poate fi mai mică de 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 52 alin. (3). (2) Pe durata reducerii și/sau a întreruperii temporare prevăzute la alin. (1), salariații se vor afla la dispoziția angajatorului, acesta având oricând posibilitatea să dispună reînceperea activității.

În ședința din 18 martie 2020, Guvernul a aprobat Ordonanța de urgență nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2. Actul normativ reglementează și condițiile pentru intrarea în somaj tehnic. Ulterior, prin actul normativ din 27 martie 2020, care modifică OUG 30/2020, procedura de acordare a șomajului tehnic se simplifică. Astfel, Guvernul a stabilit că în timpul stării de urgență, pentru perioada suspendării contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului, în cazul întreruperii temporare a activității, indemnizația de care beneficiază salariații să fie suportată din bugetul asigurărilor pentru șomaj.³

În 27.03.2020, Ministrul Muncii a făcut anumite precizări legate de viitoare acte normative în domeniu prin care vor beneficia de șomaj tehnic și cei care au venituri din drepturi de autor sau în regim de PFA. Și în cazul acestora se va beneficia de o indemnizație de până la 75 % din salariul mediu brut la nivel național. Companiile a căror activitate a fost încheiată ca urmare a deciziilor autorităților, respectiv companiile a căror activitate este afectată de această epidemie total sau parțial, vor depune la Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) o cerere însoțită de o declarație simplă la care se atașează lista angajaților pentru care deja s-a dispus măsura întreruperii temporare a activității în sensul intrării în șomaj tehnic.⁴

Măsuri în state membre U.E

Este deosebit de important de luat în considerare faptul că statele U.E au tradiții și practici diferite în ceea ce privește intervenționismul și ajutoarele de șomaj în particular. Nu există niciun regulament sau directivă U.E care să reglementeze acest aspect în totalitate, cu toate că merită menționate Directivele 2001/23/CE privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități și 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă.

³<https://lege5.ro/Gratuit/gm3dkmjvgu4a/ordonanta-de-urgenta-nr-30-2020-pentru-modificarea-si-completarea-unor-acte-normative-precum-si-pentru-stabilirea-unor-masuri-in-domeniul-protectiei-sociale-in-contextul-situatiei-epidemiologice-deter> accesat 20.03.2020

⁴<https://buletin.de/bucuresti/noi-masuri-luate-de-guvern-privind-somajul-tehnic-printre-beneficiari-intra-si-cei-cu-venituri-din-drepturi-de-autor-si-pfa/> accesat 20.03.2020

Ratele de acoperire a asigurărilor pentru șomaj variază destul de mult între statele membre UE. Acoperirea este în medie de 73%, o proporție apropiată și de statele din Zona Euro. Cinci țări au o acoperire aproape completă (peste 95 la sută), inclusiv Finlanda, Irlanda, Grecia și Luxemburg în rândul țărilor din zona Euro și Suedia în afara zonei euro. La polul opus, asigurarea de șomaj din România acoperă mai puțin de jumătate din forța de muncă. Acoperirea asigurării pentru șomaj este la un nivel scăzut și în Italia, Slovacia, Spania și Polonia. Variația mare a ratelor de acoperire a asigurărilor pentru șomaj în zona Euro nu poate fi neglijată și nu este posibilă determinarea unei acoperiri tipice sau o rată unitară care să se aplice în toată Europa. În orice caz, lipsa de acoperire este o problemă în majoritatea sistemelor europene de asigurare pentru șomaj și reprezintă o provocare formidabilă pentru reforma politicii de ajutor social. În mod special, ratele de acoperire prezentate nu iau în considerare orice alte efecte sau limitări impuse de condițiile de eligibilitate.

De asemenea, la nivelul U.E s-a decis suspendarea Pactului Fiscal, astfel încât statele membre vor putea depăși plafonul de 3% de deficit bugetar, pentru a putea să aloce eficient resurse pentru combaterea efectelor COVID-19 și a repercusiunilor sale economice.⁵

Comisia Europeană a adoptat un cadru temporar pentru a permite statelor membre să folosească deplina flexibilitate prevăzută de regulile privind ajutoarele de stat pentru a sprijini economia în contextul crizei COVID-19. Cadrul temporar prevede cinci tipuri de ajutor, care pot fi acordate de statele membre:

(i) Subvenții directe, avantaje fiscale selective și plăți în avans: statele membre vor putea să stabilească scheme de ajutor de până la 800.000 EUR unei firme private pentru a răspunde nevoilor sale urgente de lichiditate.

(ii) Garanții de stat pentru împrumuturi pentru întreprinderi private de la bănci: statele membre vor putea oferi garanții de stat pentru a se asigura că băncile continuă să ofere împrumuturi firmelor private. Aceste garanții de stat pot acoperi împrumuturi pentru a ajuta întreprinderile să acopere capitalul de lucru imediat și nevoile de investiții.

(iii) Împrumuturi publice subvenționate către întreprinderi private: statele membre vor putea acorda împrumuturi cu dobândă favorabilă companiilor. Aceste împrumuturi pot ajuta întreprinderile să acopere capitalul de lucru imediat și nevoile de investiții.

(iv) Garanții pentru băncile care canalizează ajutoarele de stat către economia reală: Unele state membre intenționează să se bazeze pe capacitățile de creditare existente ale băncilor și să le utilizeze drept canal de sprijin pentru întreprinderi - în special pentru întreprinderile mici și mijlocii. Cadrul clarifică faptul că un astfel de ajutor este considerat un ajutor direct pentru clienții băncilor, nu pentru bănci în sine și oferă îndrumări cu privire la modul de a asigura o denaturare minimă a concurenței între bănci.

⁵<https://www.euractiv.com/section/coronavirus/news/eu-parliament-votes-financial-assistance-for-countries-affected-by-covid-19/> accesat 20.03.2020

(v) Asigurare de credit la export pe termen scurt: Cadrul introduce o flexibilitate suplimentară cu privire la procedura de a evalua riscul anumitor state, permițând astfel asigurarea de către stat a unui credit de export pe termen scurt.⁶

AUSTRIA

Ministerul Finanțelor din Austria a publicat detalii despre TVA și alte măsuri de scutire de taxe și impozite pentru a ajuta întreprinderile care întâmpină dificultăți din cauza pandemiei.

Contribuabilii pot solicita organelor de control fiscal un plan de amânare și plată treptată. Acesta poate include renunțarea sau renegocierea plăților de penalități și dobânzi cu o decontare amânată. Dacă nu se acordă nicio permisiune, întreprinderile vor primi automat o amânare de o săptămână.⁷

Ministerul Finanțelor din Austria a lansat în 16 martie o serie de măsuri generale:

1. Reducerea plăților în avans pentru impozitul pe venit pe anul 2020

Dacă un contribuabil poate demonstra că este afectat de măsurile de combatere COVID-19, plățile în avans pentru impozitul pe profit (pentru firme) pot fi reduse chiar la zero, după caz. Această măsură se va aplica în special în industriile în care este prognozată o scădere economică semnificativă. Cererile pot fi depuse până pe 31 octombrie.

2. Amânarea generală a plăților și a ratelor

Contribuabilul poate solicita autorităților fiscale amânarea plății unei taxe/impozit sau plata impozitului/taxeii în rate. Astfel de cereri se interpretează la discreția organului fiscal, care trebuie, totuși, să ia în considerare situația declanșată de pandemie și efectele acesteia.

3. Reducerea sau neaplicarea penalităților pentru plățile întârziate

Dacă se impune dobândă de întârziere, acesta poate fi, de asemenea, redusă sau să se dispună neaplicarea dobânzii. Contribuabilul are obligația să explice impactul specific al COVID-19 (măsurilor de combatere) asupra situației sale financiare în concret.⁸

4. Audit fiscal

Pe baza informațiilor transmise de Camera Consultanților și a Auditorilor Fiscali, auditurile fiscale ar trebui să fie suspendate sau întrerupte. Auditorii fiscali trebuie informați despre situația contribuabililor afectați de efectele COVID-19 în activitățile lor

⁶https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_503 accesat 23.03.2020

⁷<https://www.avalara.com/vatlive/en/vat-news/austria-introduces-coronavirus-vat-measures.html> accesat 23.03.2020

⁸<https://home.kpmg/at/de/home/insights/2020/03/tn-en-summary.html> 25.03.2020

(indicarea domeniului propriu-zis) din cauza cărora, sunt în incapacitatea de a furniza resursele adecvate pentru buna-plată a impozitelor stabilite conform legii.

BELGIA

În Regiunea Flandra s-a decis ca firmele care și-au suspendat în totalitate activitatea să poată beneficia de un ajutor de stat de până la 4000 euro. Dacă perioada de suspendare a activității va depăși data de 5 aprilie această sumă se va completa cu până la 160 de euro per zi.

În conformitate cu schemele normale de garanție, companiile pot avea până la 75% din noile acorduri de finanțare garantate de guvernul flamand, în schimbul unei prime unice de 0,5% din suma totală. În urma crizei COVID-19, această primă se reduce la 0,25% din valoarea totală. Întreprinderile pot avea un împrumut garantat pentru datoriile existente de până la 12 luni în loc de 3 luni cum se practica până la acel moment.

La 17 martie 2020, guvernul Belgiei a anunțat că va aloca, cu titlu de sprijin financiar general, 110 milioane Euro, în special pe sectoarele: hoteliere, evenimente, retail și organizatori de activități de agrement. În acest sens măsurile au fost prezentate în felul următor:

- Acordarea unei indemnizații pentru sumă forfetară prin procedură de decontare de cheltuieli
- Plata unei indemnizații unice de 4.000 Euro pentru toate întreprinderile obligate să închidă în urma deciziilor adoptate de Consiliul de Securitate Națională și care operează în următoarele industrii:
 1. Catering; Hotelier; Activitățile agențiilor de turism, operatorilor de turism, serviciilor de booking și activităților conexe;
 2. Comerț cu amănuntul, cu excepția magazinelor alimentare (inclusiv magazinele de noapte), magazine pentru hrana animalelor, farmacii, magazine de presă, ateliere auto și furnizori de combustibil;

Alte măsuri:

- Eliminarea taxelor de transport urban (doar Regiunea Brusseles) pentru prima jumătate a anului 2020;
- Intervenții financiare (20 de milioane EUR) în folosul companiilor afectate de criza COVID prin acordarea de garanții publice pentru împrumuturi bancare;
- Împrumuturi cu dobândă scăzută acordate furnizorilor cheie din sectorul hotelier și alimentar care să le permită să ofere condiții de plată clienților lor, precum și pentru unitățile hoteliere și de catering care angajează mai mult de 50 de persoane;
- Amânarea plății ratelor de credit fără penalități

- Renunțarea la impozitul pe funcționarea taxiurilor și serviciilor asimilate pentru anul 2020.⁹

CEHIA

Codul Muncii din Cehia nu reglementează în mod special cauza de pandemie ca un motiv de blocaj al activității profesionale, iar angajatorii se confruntă astfel cu probleme în interpretarea dispozițiilor relevante din Codul Muncii.

Secțiunea 207 (a) din Codul Muncii se referă la suspendarea contractului de muncă și prevede că în cazul în care angajații nu pot să lucreze într-o anumită perioadă din cauza reducerii aprovizionării cu materii prime sau energie electrică sau din alte motive operaționale, aceasta poate fi considerată o cauză de suspendare a raportului de muncă. Într-un astfel de caz, angajatorul îi poate alocă angajatului o altă sarcină, iar în cazul în care salariul este mai mic pentru acea sarcină, angajatorul va fi obligat să îi ofere salariatului un supliment salarial până la valoarea câștigurilor sale medii lunare. În cazul în care angajatorul nu dispune o altă sarcină, angajatul va avea dreptul la compensații de cel puțin 80% din câștigurile medii lunare.

În general, dacă un angajator nu poate să aloce o altfel de muncă/sarcină de serviciu unui angajat (și nu există niciun motiv pentru ca acesta să fie definit ca timp de suspendare sau întrerupere a muncii din cauză de forță majoră), acesta este un așa-numit „alt obstacol” în calea prestării contractuale a muncii din cauza angajatorului, pe durata căreia angajatul are dreptul la o compensație salarială de 100% din câștigul său mediu.

La 18 martie 2020, Inspekția Muncii de Stat din Cehia a emis un Ordin care confirmă măsurile luate de Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale. În același timp, însă, a admis aplicarea Codului Muncii privind șomajul temporar (echivalentul șomajului tehnic) pentru alte cazuri decât cele care au avut rezultatul de suspendare sau încetare a contractului de muncă produs ca urmare a unor măsuri guvernamentale prin care s-a decis distanțare socială și limitarea activității publice.

Șomajul parțial este reglementat de Secțiunea 209 din Codul Muncii. Acesta este aceea suspendare a raportului de muncă ce are loc atunci când angajatorul nu este în măsură să aloce sarcini de muncă salariatului în cadrul programului de lucru săptămânal din cauza unei restricții temporare a vânzărilor produselor sale sau a unei reduceri a cererii de servicii oferite de aceasta. Într-un astfel de caz, compensațiile salariale pot fi reduse la 60% din câștigul mediu, printr-un acord cu sindicatul. Dacă niciun sindicat nu este activ în acea relație cu angajatorul, acordul se va stabili pe baza reglementărilor interne ale angajatorului dar neapărat prin negociere cu reprezentanți ai angajaților.

⁹<https://www2.deloitte.com/be/en/pages/tax/articles/COVID-19-Subsidies-and-grants-Deloitte-Belgium-Tax.html>
Accesat la 25.03.2020

În data de 19 martie 2020, Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale a introdus Programul de protecție a forței de muncă în contextul COVID-19, în cadrul căruia statul va compensa angajatorii prin intermediul Ministerului Muncii sub forma unei indemnizații pentru compensații salariale complete sau parțiale în cazul în care se poate demonstra că activitatea angajatorului s-a diminuat ca urmare directă a măsurilor luate de guvern împotriva pandemiei.

Potrivit unui comunicat de presă, această indemnizație va fi plătită:

- în cazul punerii în carantină a angajaților, la valoarea totală a compensației salariale (adică 60% din baza medie de evaluare)
- în caz de imposibilitate de a atribui sarcini de muncă angajaților din cauza măsurilor de urgență guvernamentale care necesită închiderea spațiilor, angajatorul va plăti salariatului 100% din salarii, dar va primi o indemnizație de 80% din salarii plătite.¹⁰

DANEMARCA

Guvernul Danemarcei oferă întreprinderilor private care au luat măsuri drastice de limitare a activității pentru a reduce răspândirea COVID-19, posibilitatea de a acoperi 75% din salariile angajaților, dacă declară că nu vor face nicio reducere de personal.

În cadrul perioadei de ajutor de trei luni care va dura până la data de 9 iunie, statul se oferă să plătească 75% din salariile angajaților dar până la suma de 23.000 de coroane daneze pe lună, în timp ce angajatorii plătesc restul de 25%.

Angajații vor fi obligați să-și ia cinci zile de concediu de odihnă. Acestea reprezintă posibilități evaluate din mai multe pachete de ajutoare economice ale guvernului pentru a ajuta angajatorii și angajații să amortizeze efectul unor măsuri dure de combatere a răspândirii coronavirusului. Măsurile includ închiderea frontierelor, închiderea școlilor și universităților și trimiterea la domiciliu a tuturor lucrătorilor din sectorul public cu locuri de muncă neesențiale¹¹

FRANȚA

De la începutul crizei COVID-19, un număr de 25 de ordonanțe care vizează în special impactul economic asupra angajatorilor și angajaților au intrat în vigoare și au

¹⁰<https://www.schoenherr.eu/publications/publication-detail/czech-republic-obstacles-to-work-on-the-part-of-the-employer-in-connection-with-the-coronavirus/25.03.2020>

¹¹<https://www.euractiv.com/section/coronavirus/news/danish-corona-hit-firms-get-state-aid-to-pay-75-of-salaries/>

fost îndreptate către diminuarea repercusiunilor negative ale epidemiei asupra economiei franceze.

Franța a intrat în carantină parțială pe 17 martie, nivelul activității sale fiind redus la minim, în timp ce toate sectoarele s-au concentrat pe combaterea epidemiei de COVID-19. Noile măsuri sunt introduse în spiritul stării de urgență pentru sănătate pe care guvernul a declarat-o, iar principalul lor obiectiv este ca, după o inevitabilă încetinire a economiei la nivel mondial și național, Franța să poată reveni cât mai prompt.

În legătură cu șomajul temporar (echivalentul din dreptul francez pentru șomaj tehnic) guvernul a permis angajatorilor să declare „chômage partiel” pentru a împiedica companiile să disponibilizeze locuri de muncă în masă. Pentru a oferi sprijin acestor companii, lovite puternic de criză, statul a spus că va suporta cea mai mare parte a cheltuielilor salariale. Dacă companiile se califică pentru „chômage partiel”, lucrătorii lor vor primi 84 la sută din salariul lor net în perioada în care nu lucrează, în timp ce cei care câștigă salariul minim (1.219 EUR net pe lună) sunt compensați complet. Măsura acoperă doar pe cei care câștigă până la 4,5 ori salariul minim (4.607,82 EUR net pe lună). Salariul este plătit inițial de angajator care este apoi compensat de către stat.

Concediul forțat a fost o soluție propusă, de compromis, soluție prin care angajatorii pot impune concediu angajaților lor în timpul urgenței naționale generate de COVID-19, dar nu mai mult de șase zile. Acest lucru nu înseamnă că angajații primesc șase zile suplimentare de vacanță în acest an, dar că întreprinderile îi pot obliga să-și ia o parte din dreptul lor anual la vacanță, pentru a limita pierderile financiare. Cu toate acestea, numai întreprinderile care au un acord preexistent cu sindicatele pot folosi această soluție. Dacă nu există sindicate în întreprindere, trebuie să se încheie un acord cu angajații (reprezentanții aleși).

Persoanele care desfășoară activități independente și proprietarii de întreprinderi mici care pierd în timpul crizei COVID-19 pot fi eligibili pentru un pachet de ajutor de până la 1.500 EUR. De asemenea, întreprinderile și angajații independenți vor putea să suspende plățile de chirie, gaze și electricitate.¹²

Franța a notificat Comisiei Europene trei scheme de sprijin separate în cadrul măsurilor luate contra COVID-19 temporar:

- Două scheme care permit băncii publice de investiții „Bpifrance” să ofere garanții de stat pentru împrumuturi comerciale și, respectiv, linii de credit, pentru întreprinderile cu până la 5.000 de angajați.
- O schemă pentru a oferi garanții de stat băncilor cu privire la portofolii de noi împrumuturi pentru toate tipurile de companii. Acesta este un ajutor direct companiilor, care va permite băncilor să furnizeze rapid lichiditate oricărei companii care are nevoie.

¹²<https://www.ft.com/content/26af5520-6793-11ea-800d-da70cff6e4d3> accesat 26.03.2020

Planul francez poate să mobilizeze mai mult de 300 de miliarde EUR, ca sprijin pentru lichidități pentru companiile afectate de impactul economic al COVID-19.

Comisia a constatat că măsurile franceze sunt în conformitate cu condițiile prevăzute în cadrul temporar. În special, acestea acoperă garanții pentru împrumuturi cu o scadență și o dimensiune limitată. De asemenea, acestea limitează riscul asumat de stat la maximum 90%. Acest lucru asigură că asistența este disponibilă rapid în condiții favorabile și limitată la cei care au nevoie de ea în situația actuală

GERMANIA

La 13 martie 2020, Ministerul Finanțelor din Germania a prezentat un pachet de măsuri menite a amortiza efectele COVID-19 sau mai degrabă a efectelor acestuia asupra economiei. Pentru a îmbunătăți lichiditatea pentru companii, Ministerul oferă posibilități de amânare a plăților fiscale, reducerea plăților în avans și chiar suspendarea executărilor în cazul neplății. Companiilor li se acordă posibilitatea amânării plăților fiscale în valoare de miliarde de euro: Autoritățile fiscale pot amâna plata impozitelor dacă colectarea lor ar prezenta o dificultate considerabilă. Plățile în avans pot fi ajustate mai ușor. Măsurile de executare (de exemplu, popri de cont) sunt amânate/suspendate până la 31 decembrie 2020, atât timp cât debitorul este direct afectat de efectele coronavirusului. Măsurile actuale de sprijin sunt clasificate în patru tipuri: indemnizație pe termen scurt, împrumut pentru antreprenor, împrumut de început și ajutor de urgență (diferențiat pentru anumite regiuni).¹³

La 23 Martie Guvernul Federal a introdus un proiect de lege menit să ofere sprijin direct entităților private cu scopul de a asigura lichidități suficiente acelor dintre ele ale căror activitate a fost afectată de efectele măsurilor luate la nivel național. Legea introduce o serie de măsuri care vor fi bazate pe înființarea unui fond național de investiții care va fi finanțat cu 400 de miliarde de euro pentru a garanta obligațiunile și datoriile companiilor. O sumă separată din acest fond (100 de miliarde de euro) va fi destinată achiziționării de participațiuni, de către statul german, la companii aflate în dificultate, cu scopul de a le stabili. În cadrul diferitelor oferte de creditare ale Băncii Naționale a Germaniei, companiile pot solicita garanții de împrumut care să le permită să asigure împrumuturi de la băncile comerciale garantate de către aceasta. Riscul de garanție (posibilitatea de a garanta a băncii naționale) va fi crescut de la 80 la 90 %.

Pentru întreprinderile mici, freelancerii și antreprenorii independenți, programul va include sprijin de lichiditate pe termen scurt sub formă de ajutoare financiare nerambursabile de până la 15.000 EUR, în funcție de numărul de angajați. Numai această măsură va avea un fond alocat de până la 15 miliarde de euro.

Alte măsuri:

¹³<https://www.ecovis.com/global/corona-pandemic-immediate-taxation-legal-measures-and-financial-aid-in-germany-hungary-czech-republic-poland-romania/> 26.03.2020

- Compensarea mai facilă a muncii pe termen scurt (ziliere) pentru angajați și un acces mai simplu și mai rapid la aceasta,
- Protecția pentru chiriași (interdicția pentru o perioadă de șase luni de a rezilia contractele de locațiune pentru spații private din cauza întârzierii de plată),
- Amânarea plăților din împrumuturile pentru consumatori pentru creanțe (până la 30 iunie 2020)
- Măsuri de sprijin în domeniul dreptului fiscal: posibilitatea de a solicita amânarea impozitelor pentru diverse taxe și contribuții la asigurările sociale, suspendarea măsurilor de executare de către autoritățile fiscale

În domeniul legislației privind insolvența s-a reglementat ca obligația legală de depunere a insolvenței la termenul stabilit prin prevederile Legii germane privind insolvența, este suspendată până la 30 septembrie 2020.¹⁴

Textul Legii poate fi consultat la:

<https://www.bmfv.de/SharedDocs/Gesetzgebungsverfahren/Dokumente/Corona-Pandemie.html?nn=6704238> (Limba Germană)

IRLANDA

Schema temporară de subvenționare a salariilor COVID-19 a fost anunțată în 24 martie. Aceasta permite angajatorilor să își plătească în continuare angajații în timpul pandemiei COVID-19. Schema se va derula timp de 12 săptămâni începând cu 26 martie 2020 și va deconta angajatorilor până la maximum 410 EUR pentru fiecare angajat care îndeplinește condițiile cerute. Persoanele care desfășoară activități independente pot de asemenea să solicite plata șomajului printr-un mecanism special făcut pentru Pandemia COVID-19.

Dacă angajatorul nu poate continua să plătească salariile și trebuie să disponibilizeze un anumit post în timpul pandemiei, persoana afectată poate să solicite un ajutor de șomaj special pentru această situație în particular, din partea Departamentului pentru ocuparea forței de muncă și protecție socială.

Noua plată a șomajului specific Pandemiei COVID-19 este disponibilă pentru lucrătorii independenți, studenții și resortisanții non-SEE care și-au pierdut locul de muncă din cauza pandemiei COVID-19. Pentru această procedură există un formular de cerere simplu și se plătește la o rată forfetară de 350 EUR pe săptămână.

¹⁴<https://www.bmfv.de/SharedDocs/Gesetzgebungsverfahren/Dokumente/Corona-Pandemie.html?nn=6704238> 26.03.2020

Dacă programul de muncă este redus la 3 zile sau mai puțin pe săptămână, se poate solicita asistență de muncă (venituri) pentru un timp scurt, care este o formă de beneficiu pentru cel care este în căutarea unui loc de muncă.

Pentru persoanele diagnosticate cu COVID-19 care au obligația medicală de a se auto-izola, se poate obține un venit suplimentar, o “indemnizație suplimentară de bunăstare”. În cazul persoanelor înscrise într-un program de angajare, cum ar fi „Ocuparea forței de muncă comunitare” (CE), sau un program de formare și educație finanțat de la bugetul național, local sau din fonduri europene, sau a celor care primeau deja o plată de ajutor social, nu este necesar să solicite ajutorul pentru situație de îmbolnăvire acordat după condițiile menționate anterior.

La 19 martie 2020, Ministerul Muncii a anunțat că fondurile de asistență socială vor fi plătite dublu sau în prealabil (două săptămâni). Acest lucru reduce nevoia de a pleca de acasă în timpul pandemiei COVID-19 pentru a colecta plăți de asistență socială în oficiile poștale și pentru a sprijini distanțarea socială. Noua măsură se aplică atât persoanelor care își încasează plățile la oficiile poștale, cât și persoanelor care sunt plătite într-un cont bancar. Dubla plată se va face pe unele scheme de asistență socială începând cu 23 martie.

ITALIA

Guvernul italian a aprobat un pachet de 25 de miliarde de euro pentru a sprijini sistemul său de sănătate suprasolicitat, ajutând în același timp întreprinderile și familiile să combată impactul economic al celui mai grav focar de coronavirus din Europa (până la începutul lunii Aprilie).

Decretul prevede noi măsuri, de la suspendarea plăților fiscale, la ajutoare de șomaj sau amânarea plății ratelor la credite ipotecare, întrucât o blocare la nivel național are un impact semnificativ asupra economiei aflate deja într-o scădere la începutul lui 2020.

Măsurile prezentate includ cheltuieli pentru sectorul sănătății de 3,5 miliarde de euro, subvenționarea de către stat a unor părți din costurile de închiriere a proprietăților companiilor, subvenții pentru lucrătorii independenți și un plan de scutire a creditelor ipotecare de nouă luni pentru angajații independenți și alte persoane care nu sunt salariați dar care au avut o scădere semnificativă sau totală a veniturilor, criteriul principal fiind o scădere de mai mult de o treime în timpul crizei COVID-19. Dispozițiile includ, de asemenea, o garanție de stat de până la 5 milioane de euro pentru întreprinderile mici și mijlocii, asistența de lichiditate acordată de Banca națională prin Cassa Depositi e Prestiti SpA, acordată pentru companii și 15 zile de concediu pentru creșterea copilului pentru angajații din sectorul privat cu copii sub 12 ani.¹⁵

¹⁵<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-03-15/italy-set-to-pass-new-tax-unemployment-measures-in-virus-crisis> 26.03.2020

Alte măsuri care urmează a fi implementate includ plăți unice de 500 de euro per persoană pentru lucrători care desfășoară activități independente, sprijin guvernamental pentru companiile care plătesc în continuare salarii pentru personalul lor, înghețarea concedierilor lucrătorilor și un bonus în numerar pentru italienii care încă lucrează în timpul stării de carantină generală.

Pachetul este de asemenea așteptat să includă garanții de împrumut pentru întreprinderile afectate de criză. Cu toate acestea, detaliile exacte despre modul în care acestea vor fi structurate nu au fost încă făcute publice.

Guvernul italian a mai spus că va oferi sprijin pentru Alitalia, transportatorul național căruia statul i-a acordat deja împrumuturi în valoare de 900 milioane EUR din 2017.

NORVEGIA

Norges Bank, banca centrală a Norvegiei, a scăzut rata dobânzii cheie cu jumătate de procent la 13 martie pentru a contracara încetinirea economiei norvegiene. Mai târziu în aceeași zi, DNB, cea mai mare bancă din Norvegia, și-a redus rata ipotecară. Mai multe bănci au urmărit acest proces.

Guvernul a aprobat un pachet de criză pentru a contracara activitatea redusă în sectorul afacerilor cauzată de COVID-19. Una dintre măsurile adoptate a fost amânarea plății impozitului în avans de către lucrătorii independenți, în perioada 15 martie - 1 mai. Acest lucru ar trebui să ofere un răgaz pentru lucrătorii independenți dar și pentru alții care și-au pierdut locul de muncă.

La 16 martie, guvernul a adoptat mai multe măsuri pentru a ajuta lucrătorii independenți. După 17 zile fără venituri, guvernul va participa și va asigura plăți de 80% din venitul mediu lunar pe care persoana l-a avut în ultimii trei ani (până la nivelul veniturilor echivalent cu un salariu anual de aproximativ 600 000 NOK). Drepturile la prestațiile de îngrijire a copiilor și concediul medical au fost, de asemenea, îmbunătățite.

Situația este mai complicată în industria aeriană, hotelieră și de restaurante sau comerț cu amănuntul (cu excepția produselor alimentare) precum și în sectorul turistic și cultural. „Multe dintre aceste companii vor trebui să concedieze angajații, deoarece companiile se confruntă cu probleme de lichiditate atunci când veniturile din vânzări se opresc sau sunt reduse brusc”, se arată într-o analiză a guvernului.

Chiar dacă agenții economici vor concedia personal complet sau parțial, în mod normal, acestea sunt obligate să plătească salariile angajaților după ce sunt concediați timp de 15 zile lucrătoare, iar angajații trebuie să primească o notificare în prealabil cu 14 zile. Ministerul norvegian al muncii și bunăstării își asumă responsabilitatea și plătește indemnizațiile de șomaj pentru această perioadă.

Un al doilea pachet de criză financiară a fost prezentat în 19 martie. Printre noile măsuri luate se numără scăderea impozitului pe salariu timp de două luni și sporirea beneficiilor pentru ocuparea forței de muncă pentru studenții care suferă pierderi de venituri din cauza pandemiei.

Se va institui un mecanism de compensare pentru sectorul cultural în valoare de 300 milioane NOK și 600 milioane NOK pentru activități sportive.

Companiile aeriene care zboară pe anumite rute (de importanță publică) vor primi subvenții pentru a trece de criză.¹⁶

OLANDA

În Olanda s-au anunțat măsuri fiscal-financiare de combatere a efectelor COVID-19 asupra economiei în cinci etape diferite, ultima fiind în 31 Martie.

Programele de abordare a situațiilor de urgență pentru ocuparea forței de muncă vor oferi ajutor financiar angajatorilor pentru a realiza plata salariilor angajaților lor, contribuțiile pentru șomaj fiind suspendate până la 31 mai 2020.

În perioada 16 martie 2020 - 1 aprilie 2021, schema de garantare a creditelor pentru IMM-uri (BMKB) va fi extinsă pentru a ajuta IMM-urile afectate de măsurile luate de bănci pentru a combate efectele COVID-19.

Pentru antreprenorii agricoli există o schemă de garantare a creditului pentru agricultură (BL-C).

Schema de garantare a creditelor de afaceri (GO) a fost extinsă.

Lucrătorii independenți vor putea solicita un ajutor suplimentar, temporar, pentru a reduce pierderea veniturilor începând cu 1 martie, în municipalitatea în care locuiesc.

Antreprenorii care au un împrumut de la furnizorul de microcredite Qredits pot să amâne rambursarea împrumutului pentru o perioadă de 6 luni. În această perioadă, dobânda va fi redusă la 2%. Guvernul sprijină Qredits cu 6 milioane de euro. Schema de rambursare de 4.000 de euro pentru antreprenorii din sectoarele afectate (TOGS) este acum deschisă pentru antreprenorii dintr-o serie de sectoare specifice care au fost afectate de măsurile de combatere a coronavirus.

În legătură cu taxele și impozitele:

Se poate solicita o prelungire a plății de 3 luni pentru impozitul pe venit, impozitul pe profit, impozitul pe salarii și impozitul pe cifra de afaceri (și TVA simultan), completând un formular online special (în olandeză). Este nevoie de asistența unui consultant financiar/fiscal pentru această procedură. Nu se vor plăti amenzi pentru întârzierea plății.

¹⁶<https://sciencenorway.no/crisis-economy-politics/norwegian-financial-crisis-package-may-help-stabilize-the-economy-in-the-face-of-coronavirus-shutdowns-says-professor/1657267> accesat la 01.04.2020

Rata normală a dobânzii pentru încasare după trecerea termenului de plată a fost redusă temporar aproape în totalitate. Aceasta se aplică tuturor datorilor fiscale. Obligația angajatorilor în temeiul Legii privind piața muncii este de a raporta contractele de muncă ale angajaților permanenți înainte de 1 aprilie 2020, iar acest termen a fost prelungit la 1 iulie 2020.¹⁷

POLONIA

La 18 martie 2020, guvernul polonez a anunțat un pachet de modificări legislative necesare, în principal soluții anti-criză, pentru a proteja economia poloneză împotriva crizei generate de COVID-19. Printre soluțiile anunțate, următoarele măsuri sunt concepute pentru a proteja angajații și lichiditatea financiară a companiilor:

- Amânarea plății anumitor taxe și impozite (TVA, contribuții la asigurări sociale), fără taxe suplimentare de întârziere sau dobânzi.
- Prolungirea termenului de depunere a declarației fiscale până la sfârșitul lunii mai 2020.
- Contribuțiile la salariile angajaților în timpul perioadei de oprire a activității vor fi acoperite în proporție de aproape jumătate din salariile și contribuțiile la asigurările sociale (până la 40% din salariile medii din economia națională, în prezent în jur de 5.000 PLN brut).
- Întreprinderile vor primi asistență din partea Băncii Naționale sub formă de subvenții de dobândă la împrumuturi.
- Posibilitatea unei companii de a compensa toate pierderile din acest an în contabilitate de anul următor.¹⁸

REGATUL UNIT

Schema de împrumut Coronavirus „Business Interruption Scheme” (CBILS) poate oferi împrumuturi de până la 5 milioane de lire sterline pentru întreprinderile cu o cifră de afaceri mai mică de 45 milioane lire sterline, și care se confruntă cu încetiniri semnificative sau chiar întreruperi ale activităților economice din cauza Coronavirus. Schema acceptă o gamă largă de produse de finanțare pentru afaceri, inclusiv împrumuturi la termen, descoperiri de cont, finanțare de facturi și finanțare de active. Guvernul va subvenționa în cadrul programului primele 12 luni de plată a dobânzii și orice

¹⁷<https://business.gov.nl/the-coronavirus-and-your-company/>[accesat la 01.04.2020](#)

¹⁸<https://www.euromoney.com/article/b1ky4nt0b0b2p3/coronavirus-crisis-ramps-up-pressure-on-polands-banks> [accesat la 01.04.2020](#)

taxe percepute de creditor, astfel încât întreprinderile de tip IMM nu vor fi supuse unor costuri suplimentare sau unor rambursări care fluctuează intens.

Schema este implementată prin intermediul a 40 de creditori comerciali acreditați, susținuți de Banca de afaceri britanică, o bancă ce are capital de stat. Guvernul va oferi creditorilor o garanție de 80% pentru fiecare împrumut (sub rezerva unui plafon per-creditor pentru creanțe) restul de 20% fiind asigurat de creditor. Schema a fost lansată cu ideea de a funcționa pentru o perioadă inițială de șase luni. Guvernul a indicat că nu va impune în faza inițială un plafon maxim pentru valoarea creditelor totale care trebuie susținute prin intermediul schemei.

Condițiile de eligibilitate pentru aplicanții la această schemă de finanțare includ:

- Să fie bazat în Regatul Unit (sediul social al afacerii)
- Să aibă o cifră de afaceri anuală de cel mult 45 de milioane de lire sterline
- Să nu se fi aflat deja în dificultate economică intensă (în sensul de procedură de insolvență sau faliment)

Finanțările se acordă cu o scadență de până la șase ani pentru împrumuturi la termen și facilități de finanțare a activelor și până la trei ani pentru descoperiri de cont și facilități de finanțare a facturilor. Creditorii pot solicita anumite garanții (gaj), cu toate că, în cazul în care capitalul social este mai mic de 250.000 de lire sterline, garanțiile personale nu pot fi luate în considerare. Pentru situația în care se depășesc 250.000 lire sterline, preluarea garanției este necesară, deși abordarea garanțiilor personale rămâne la latitudinea creditorului. În cazul în care sunt solicitate garanții personale, acestea exclud reședința privată principală, iar recuperările în cadrul acestora sunt plafonate la maximum 20% din soldul restant al facilității CBILS, după ce s-au aplicat dobânzile activelor comerciale. Aceasta se aplică tuturor clienților care au garantat un împrumut în cadrul schemei de la lansarea sa la 23 martie.¹⁹

Guvernul Britanic a anunțat și anumite ajutoare destinate direct lucrătorilor afectați de măsurile de siguranță anunțate contra COVID-19.

Pentru a se califica la acordarea unor ajutoare temporare, lucrătorii britanici trebuie să îndeplinească cel puțin una din următoarele condiții:

- Deoarece lucrează în alt regim decât cel normal câștigă mai puțin
- Sunt lucrători independenți iar veniturile medii li s-au micșorat semnificativ.
- Și-au pierdut locul de muncă.

Pentru lucrătorii britanici se impun unele condiții suplimentare pentru a putea să se califice a cere anumite ajutoare legate de facilitarea auto-izolării în cazul în care au fost chiar depistați pozitiv cu COVID-19. Printre condițiile enumerate:

- Să facă dovada unui contract de muncă activ

¹⁹<https://www.ceramfed.co.uk/news/coronavirus-financial-support/> accesat 02.04.2020

- Să aibă venituri mai mari de 118 lire sterline pe săptămână²⁰

SPANIA

Guvernul Spaniei a intervenit de asemenea în economie, în special în direcția facilitării sistemelor de protecție a locurilor de muncă. În acest sens, Guvernul spaniol a trecut Legea din 12 martie prin care întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), cu cifre de afaceri până la 6 milioane de euro anual pot amâna plata sumelor reprezentând impozit datorat, care nu depășesc 30.000 de euro timp de șase luni, fără sancțiunile obișnuite care trebuie aplicate, pentru primele trei luni ale amânării.

La 18 martie, Decretul regal 8/2020 a implementat mai multe măsuri economice orientate în special către creșterea lichidității. Cea mai importantă măsură este considerată furnizarea de lichidități pentru întreprinderi și pentru angajații independenți prin împrumuturi garantate de guvernul central sau susținute de agenția spaniolă de credit la export.

Chiar dacă, inițial, au fost anunțate garanții și fonduri de ajutor în valoare de 100 de miliarde de euro, pe 24 martie, Consiliul de Miniștri a aprobat eliberarea de 20 de miliarde de euro. Purtătorul de cuvânt al guvernului a subliniat că jumătate din această sumă va fi destinată IMM-urilor și lucrătorilor independenți; adică 10 miliarde de euro. Companiile mari vor putea solicita finanțare cu o garanție guvernamentală de 70% pentru noi operațiuni și o garanție de 60% pentru reînnoirea contractelor existente.

Decretul mai facilitează și anumite proceduri de abordare a gestionării locurilor de muncă și a șomajului tehnic. Prin noile măsuri se facilitează suspendarea temporară a locului de muncă, în detrimentul unei concedieri/desfaceri de contract de muncă astfel asigurându-se păstrarea tuturor beneficiilor de către angajat. Orice lucrător afectat de o procedură temporară de concediere colectivă va primi ajutor de șomaj. În cazul suspendărilor contractuale temporare sau al timpului de lucru redus, a fost acordată o scutire de până la 100% din contribuțiile de securitate socială ale angajatorilor pentru firme cu mai puțin de 50 de angajați și 75% pentru cele cu mai mult de 50 de angajați. Condiția de a accesa aceste beneficii este ca angajatorii să mențină respectivele locuri de muncă timp de șase luni, odată cu reluarea activității.

Persoanele care desfășoară activități independente care își încetează activitatea și au o scădere a veniturilor de cel puțin 75 %, vor putea accesa indemnizația de șomaj pentru perioada în care starea de urgență este în vigoare, chiar și atunci când perioada minimă de cotizare necesară nu a fost atinsă.

²⁰<https://www.citizensadvice.org.uk/benefits/coronavirus-check-what-benefits-you-can-get/> accesat 02.04.2020

Alte măsuri

- Regimul de liberalizare a investițiilor directe străine (non-UE) în industriile strategice din Spania este suspendată.
- Amânarea și întreruperea termenelor fiscale
- Condițiile procedurilor administrative și judiciare au fost suspendate și termenele întrerupte.
- Termenul de plată a datoriilor ca urmare a evaluărilor fiscale a fost prelungit, inclusiv plățile care sunt deja în perioada de executare
- Perioada de timp pentru a răspunde cererilor, ordinelor de sechestru și a depunerii declarațiilor în diferite proceduri fiscale a fost, de asemenea, prelungită

Cu toate acestea, Decretul Regal 465/2020 din 17 martie clarifică faptul că suspendarea perioadelor legale prevăzute pentru procedurile administrative nu se aplică termenelor aferente impozitelor; că termenele de depunere a formularelor fiscale nu sunt afectate de aceste modificări; iar contribuabilii și companiile trebuie să își prezinte în continuare formularele de impozitare și să plătească orice impozit datorat în conformitate cu termenele aplicabile.²¹

UNGARIA

La 17 martie, a fost emis, de către Ministerul Justiției, un ordin privind chestiuni de contencios și chestiuni extrajudiciare din timpul pauzei judiciare extraordinare.

Toate adunările interioare de peste 100 de persoane și adunările în aer liber de peste 500 de persoane au fost interzise. În plus, toate școlile sunt închise, iar toate magazinele și restaurantele trebuie să se închidă la 15:00, însă magazinele alimentare, chimiștii și farmaciile sunt singurele excepții. Din cauza epidemiei de coronavirus, granițele Ungariei sunt închise traficului de pasageri.

Obligațiile de plată a creditelor și dobânzile aferente împrumuturilor acordate de persoane fizice și companii până în ziua de 17 martie au fost suspendate până la sfârșitul anului. În plus, în sectoarele care se confruntă deja cu dificultăți serioase, cum ar fi turismul, alimentația, industria divertismentului, sportul, serviciile culturale și transportul de persoane, obligațiile de plată a contribuției angajatorilor sunt temporar suspendate până la 30 iunie 2020 însă se poate prelungi sub aceleași condiții. În același timp contribuțiile angajaților sunt reduse semnificativ; nu li se va mai reține contribuția la pensie, iar contribuția la asigurarea de sănătate va fi redusă la minimul legal.

În majoritatea sectoarelor nu va fi permisă rezilierea contractelor de locațiune și a creșterilor de chirii. De asemenea, contribuția la dezvoltarea turismului este anulată până la 30 iunie.

²¹<https://taxfoundation.org/spain-coronavirus-economic-response/> accesat la 02.03.2020

Informații centralizate până la începutul lunii aprilie disponibile la:

<https://www.oecd.org/coronavirus/en/>